

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 18. decembra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Spoločná organizácia trhov — Banány —
Režim dovozu — Uplatniteľné colné sadzby“

Vo veci C-306/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Belgicko) zo 17. mája 2013 a doručený Súdnemu dvoru 4. júna 2013, ktorý súvisí s konaním:

LVP NV

proti

Belgische Staat,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory T. von Danwitz, sudcovia C. Vajda, A. Rosas (spravodajca), E. Juhász a D. Šváby,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- LVP NV, v zastúpení: R. Verbeke, P. Vlaeminck a B. Van Vooren, advocaten,
- belgická vláda, v zastúpení: M. Jacobs a J.-C. Halleux, splnomocnení zástupcovia,
- grécka vláda, v zastúpení: I. Chalkias a A. Vasilopoulou, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: S. Boelaert a E. Karlsson, splnomocnené zástupkyne,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Wils a I. Zervas, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: holandčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti nariadenia Rady (ES) č. 1964/2005 z 29. novembra 2005 o colných sadzbách na banány (Ú. v. EÚ L 316, s. 1), vzhľadom na článok I, článok XIII ods. 1, článok XIII ods. 2 písm. d) a článok XXVIII a/alebo akékoľvek iné uplatniteľné ustanovenie Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 (Ú. v. ES L 336, s. 103; Mim. vyd. 11/021, s. 91, ďalej len „GATT z roku 1994“), ktorá je uvedená v prílohe 1A Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), podpísanej v Marrákeši 15. apríla 1994 a schválenej rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994, týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 11; Mim. vyd. 11/021, s. 80).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou LVP NV (ďalej len „LVP“) a Belgische Staat vo veci žiadosti o vrátenie cla, ktoré LVP zaplatila z dovozu banánov z Kostariky a Ekvádoru.

Právny rámec

Dohody WTO

- 3 Rozhodnutím 94/800 Rada Európskej únie schválila Dohodu o založení WTO, ako aj dohody uvedené v prílohách 1, 2 a 3 tejto dohody (ďalej len „dohody WTO“), medzi ktorými je aj GATT z roku 1994.

- 4 Článok II ods. 2 Dohody o založení WTO stanovuje:

„Dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3... tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov.“

- 5 Podľa článku IV ods. 1 Dohody o založení WTO sa zriadila Konferencia ministrov zložená zo zástupcov všetkých členov WTO. Článok IX ods. 3 a 4 uvedenej dohody upravuje podmienky, za ktorých môže Konferencia ministrov vo výnimočných prípadoch rozhodnúť o oslobodení člena od niektorého zo záväzkov, ktoré sú mu uložené touto Dohodou o založení WTO alebo jednou z dohôd WTO.

- 6 Podľa článku I ods. 1 GATT z roku 1994:

„Všetky výhody, prednosti, výsady alebo oslobodenia poskytnuté ktoroukoľvek zmluvnou stranou akémukoľvek výrobku pochádzajúcemu alebo určenému pre akúkoľvek inú krajinu, sa budú bezodkladne a bezpodmienečne vzťahovať na každý podobný výrobok pochádzajúci z územia alebo určený pre územia všetkých ostatných zmluvných strán. Toto ustanovenie sa týka cla a poplatkov akéhokoľvek druhu, vybraných pri dovoze alebo vývoze, alebo súvisiacich s dovozom alebo vývozom...“ [*neoficiálny preklad*].

- 7 Článok II GATT z roku 1994 s názvom „Listiny koncesíí“ stanovuje:

„1.

- a) Každá zmluvná strana bude postupovať v obchodnom styku vo vzťahu k ostatným zmluvným stranám aspoň tak priaznivo, ako stanovuje príslušná časť príslušnej listiny pripojenej k tejto Dohode.

...

7. Listiny pripojené k tejto Dohode sú neoddeliteľnou súčasťou časti I tejto Dohody.“ [*neoficiálny preklad*]

8. Článok XIII GATT z roku 1994 o nediskriminačnom vykonaní množstevných obmedzení stanovuje:

„1. Žiadna zmluvná strana nebude uplatňovať zákaz alebo obmedzenie dovozu výrobku pochádzajúceho z územia inej zmluvnej strany..., pokiaľ obdobný zákaz alebo obmedzenie nebude uplatňované na dovoz obdobeňého výrobku zo všetkých tretích krajín...

2. Pri uplatňovaní dovozných obmedzení na akýkoľvek výrobok sa budú zmluvné strany usilovať o také rozdelenie obchodu s týmto výrobkom, ktoré sa bude čo najviac približovať podielom, ktoré by rôzne zmluvné strany mohli dosiahnuť pri neexistencii takéhoto obmedzenia, a na ten účel budú zachovávané nasledujúce ustanovenia:

...

d) v prípadoch, kde je kvóta vopred rozdeľovaná medzi dodávateľské krajiny, môže sa zmluvná strana uplatňujúca obmedzenia dohodnúť o pridelení podielov na tejto kvóte so všetkými ostatnými zmluvnými stranami, ktoré majú podstatný záujem na dodávkach predmetného výrobku. V prípadoch, kde tento spôsob nie je možné použiť, predmetná zmluvná strana pridelí zmluvným stranám, ktoré majú podstatný záujem na dodávkach daného výrobku, podiely na celkovom množstve alebo celkovej hodnote dovážaného výrobku, ktoré budú úmerné dodávkam uskutočneným týmito zmluvnými stranami v priebehu skoršieho reprezentatívneho obdobia, pričom sa primerane vezmú do úvahy akékoľvek zvláštne okolnosti, ktoré by mohli alebo budú mať vplyv na obchodovanie s týmto výrobkom. ...“ [*neoficiálny preklad*]

9. Článok XXVIII GATT z roku 1994, nazvaný „Zmena listín“, obsahuje podrobné pravidlá pre zmenu listín koncesii a na ten účel stanovuje zložitý systém rokovaní medzi zmluvnými stranami.

10. Článok XXVIII ods. 1, 3 a 5 GATT z roku 1994 stanovujú:

„1. V prvý deň každého trojročného obdobia, začínajúc dňom 1. januára 1958..., môže ktorákoľvek zmluvná strana (ďalej v tomto článku uvádzaná ako ‚žadajúca zmluvná strana‘) zmeniť alebo odvolať koncesiu zahrnutú do príslušnej listiny pripojenej k tejto Dohode, a to po rokovaní a dohode so zmluvnou stranou, s ktorou bola táto koncesia pôvodne dohodnutá, a s akoukoľvek inou zmluvnou stranou, ktorá podľa uznania zmluvných strán má záujem hlavného dodávateľa (tieto dva druhy zmluvných strán spolu so žiadajúcou zmluvnou stranou sa ďalej v tomto článku uvádzajú ako ‚zmluvné strany, ktoré majú hlavný záujem‘), a s podmienkou konzultácie s ktoroukoľvek inou zmluvnou stranou, ktorá podľa uznania zmluvných strán má podstatný záujem o túto koncesiu.

...

3.

a) Pokiaľ zmluvné strany, ktoré majú hlavný záujem, nemôžu dospieť k dohode do 1. januára 1958 alebo pred uplynutím obdobia uvedeného v odseku 1 tohto článku, môže zmluvná strana, ktorá zamýšľa zmeniť alebo odvolať koncesiu, tak urobiť. Pokiaľ prijme takéto opatrenie, môže každá zmluvná strana, s ktorou bola také koncesia pôvodne dohodnutá, každá zmluvná strana, ktorej záujem hlavného dodávateľa bol uznaný podľa odseku 1, a každá zmluvná strana, ktorej podstatný záujem bol uznaný podľa uvedeného odseku, v lehote šiestich mesiacov po prijatí takého opatrenia

a tridsať dní po prijatí predchádzajúceho písomného oznámenia zmluvnými stranami odvolať koncesie, ktoré sú v podstate rovnaké a ktoré boli pôvodne dohodnuté so žiadajúcou zmluvnou stranou.

- b) Pokiaľ zmluvné strany, ktoré majú hlavný záujem dosiahnu dohodu, ktorá však neuspokojuje inú zmluvnú stranu, ktorej podstatný záujem bol uznaný podľa prvého odseku, táto posledná uvádzaná zmluvná strana má možnosť v lehote do šiestich mesiacov od uplatnenia opatrenia podľa tejto dohody a tridsať dní po prijatí predchádzajúceho písomného oznámenia zmluvnými stranami odvolať koncesie, ktoré sú v podstate rovnaké a ktoré boli pôvodne dohodnuté so žiadajúcou zmluvnou stranou.

...

5. Pred 1. januárom 1958 a pred koncom každého obdobia uvedeného v prvom odseku si zmluvná strana môže oznámením adresovaným zmluvným stranám vyhradiť právo zmeniť v priebehu budúceho obdobia príslušnú listinu pod podmienkou dodržania postupu uvedeného v odsekoch 1 až 3. Pokiaľ zmluvná strana použije túto možnosť, budú mať všetky ostatné zmluvné strany počas rovnakého obdobia právo zmeniť alebo odvolať akúkoľvek koncesiu, ktorá bola pôvodne dohodnutá s touto zmluvnou stranou.“ [*neoficiálny preklad*]

Memorandá o porozumení v otázke banánov, ktoré Európska únia uzavrela s Ekvádorskou republikou a Spojenými štátmi americkými

- 11 V dňoch 11. apríla a 30. apríla 2001 uzavrela Únia v uvedenom poradí memorandum o porozumení v otázke banánov so Spojenými štátmi americkými a s Ekvádorskou republikou, ktoré definovali prostriedky urovnávania sporov, ktoré tieto štáty predložili WTO, týkajúcich sa colného režimu banánov dovážaných do Únie (ďalej len „memorandá o porozumení v otázke banánov“). Tieto memorandá o porozumení stanovili, že Únia zavedie do účinnosti výlučne tarifný režim dovozu banánov najneskôr 1. januára 2006.
- 12 Memorandum o porozumení v otázke banánov uzavreté s Ekvádorskou republikou uvádzalo, že rokovania podľa článku XXVIII GATT z roku 1994, v rámci ktorých bude tento členský štát uznaný ako hlavný dodávateľ, budú na tento účel začaté včas.

Výnimka z Dohy

- 13 Dňa 14. novembra 2001 Konferencia ministrov WTO, ktorá sa konala v Dohe, udelila Únii výnimku z uplatňovania článku I GATT z roku 1994 (ďalej len „výnimka z Dohy“) v rozsahu nevyhnutnom na to, aby Únia mohla priznať výrobkom pochádzajúcim zo skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov (AKT) (ďalej len „štáty AKT“) preferenčné sadzobné zaobchádzanie podľa Dohody o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej, podpísanej v Cotonou 23. júna 2000 (Ú. v. ES L 317, s. 3; Mim. vyd. 11/035, s. 3) a schválenej v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 2003/159/ES z 19. decembra 2002 (Ú. v. EÚ L 65, 2003, s. 27; Mim. vyd. 11/046, s. 121, ďalej len „dohoda o partnerstve AKT – ES“), bez toho, aby musela rovnaké preferenčné zaobchádzanie priznať podobným výrobkom akéhokoľvek iného člena WTO.
- 14 Príloha k rozhodnutiu Konferencie ministrov, ktoré udelilo výnimku z Dohy, však stanovila osobitné arbitrážne konania medzi Úniou a štátmi, na banány ktorých sa vzťahuje colná sadzba podľa doložky najvyšších výhod (ďalej len „štáty s DNV“), v rámci rokovaní podľa článku XXVIII GATT z roku 1994, aby sa určilo, či zamýšľané nové stanovenie cla, ktoré Únia uplatňuje na banány, vedie aspoň k zachovaniu neobmedzeného prístupu na trh pre dodávateľov banánov zo štátov s DNV.

- 15 Uvedená príloha uvádzala, že rokovania podľa článku XXVIII GATT z roku 1994 a tieto arbitrážne konania budú ukončené pred vstupom nového režimu Únie založeného čisto na clách do platnosti, teda 1. januára 2006.

Ženevská dohoda

- 16 Dňa 15. decembra 2009 Únia a niektoré štáty Latinskej Ameriky s DNV parafovali Ženevskú dohodu o obchode s banánmi medzi Európskou úniou a Brazíliou, Kolumbiou, Kostarikou, Ekvádorom, Guatemalou, Hondurasom, Mexikom, Nikaraguou, Panamou, Peru a Venezuelou (ďalej len „Ženevská dohoda“), podpísanú 31. mája 2010 a schválenú rozhodnutím Rady 2011/194/EÚ zo 7. marca 2011 (Ú. v. EÚ L 88, s. 66).
- 17 Odsek 3 písm. a) Ženevskej dohody uvádza maximálne čiastky ciel, ktoré má Únia uplatniť na banány od 15. decembra 2009, pričom tieto čiastky sa až do 1. januára 2017 postupne znižujú, a to zo 148 eur za tonu na 114 eur za tonu.
- 18 Z odseku 5 Ženevskej dohody vyplýva, že nedoriešené spory v rámci WTO a všetky sťažnosti, ktoré predložili štáty s DNV, ktoré sú zmluvnými stranami tejto dohody podľa postupov ustanovených v článkoch XXIV a XXVIII GATT z roku 1994, pokiaľ ide o režim obchodovania Únie s banánmi, vyriešia. Uvedený odsek okrem toho uvádza, že zmluvné strany Ženevskej dohody oznámia spoločne Orgánu na urovnávanie sporov WTO, že spoločne dosiahli riešenie, na základe ktorého sa dohodli ukončiť tieto spory.

Právo Únie

- 19 Hlava IV nariadenia Rady (EHS) č. 404/93 z 13. februára 1993 o spoločnej organizácii trhu s banánmi (Ú. v. ES L 47, s. 1; Mim. vyd. 03/013, s. 388) nahradila v oblasti banánov jednotlivé vnútroštátne režimy spoločným režimom obchodu s tretími krajinami.
- 20 Článok 15 nariadenia č. 404/93 definoval na účely hlavy IV uvedeného nariadenia štyri kategórie banánov, a to tradičné AKT banány, netradičné AKT banány, banány z tretích krajín nepatriacich do AKT a banány Spoločenstva.
- 21 Článok 18 nariadenia č. 404/93 uvádzal každoročné otvorenie colnej kvóty 2 milióny ton/čistej hmotnosti pre dovozy banánov z tretích krajín nepatriacich do AKT a netradičných AKT banánov, pričom ale podriaďoval dovozy týchto dvoch kategórií banánov rôznym sadzbám cla.
- 22 Nariadenie č. 404/93 bolo následne predmetom viacerých zmien a doplnení.
- 23 Nariadenie Rady (ES) č. 3290/94 z 22. decembra 1994 (Ú. v. ES L 349, s. 105; Mim. vyd. 11/021, s. 432), nariadenie Rady (ES) č. 216/2001 z 29. januára 2001 (Ú. v. ES L 31, s. 2; Mim. vyd. 03/031, s. 226) a nariadenie Rady (ES) č. 2587/2001 z 19. decembra 2001 (Ú. v. ES L 345, s. 13; Mim. vyd. 03/034, s. 422) zmenili a doplnili články 15 až 20 nariadenia č. 404/93, najmä pokiaľ ide o colnú kvótu a sumu cla stanovenú v článku 18 posledného uvedeného nariadenia.
- 24 Článok 16 ods. 1 nariadenia č. 404/93, zmenený a doplnený nariadením č. 2587/2001, znie takto:
„Tento článok a články 17 až 20 sa budú uplatňovať na dovozy čerstvých produktov, spadajúcich pod KN kód 0803 00 19 až do nadobudnutia účinnosti, najneskôr do 1. januára 2006, výšky spoločnej colnej tarify na tieto produkty, stanovenej na základe postupu uvedeného v článku XXVIII [GATT z roku 1994].“

25 Článok 18 nariadenia č. 404/93, zmeneného a doplneného nariadením č. 2587/2001, ustanovuje:

„1. Každý rok od 1. januára budú otvorené nasledovné colné kvóty:

- a) colná kvóta 2 200 000 ton netto hmotnosti, nazývaná ‚kvóta A‘;
- b) doplnková colná kvóta 453000 ton netto, nazývaná ‚kvóta B‘;
- c) autonómna colná kvóta 750 000 ton netto hmotnosti, nazývaná ‚kvóta C‘.

Kvóty A a B budú otvorené pre dovozy produktov pochádzajúcich zo všetkých tretích krajín.

Kvóta C bude otvorená pre dovozy produktov pochádzajúcich z AKT krajín.

...

2. Dovozy pod kvótami A a B a dovozy banánov z tretích krajín, iných ako [štáty] AKT, budú podliehať clu 75 eur za tonu. Dovozy produktov pochádzajúcich z[o štátov] AKT budú podliehať nulovému clu.

3. Dovozy pod kvótou C budú podliehať nulovému clu.

...“

26 Odôvodnenia 1 až 7 nariadenia č. 1964/2005 uvádzajú:

„(1) V [nariadení č. 404/93, zmenenom a doplnenom nariadením č. 2587/2001] sa ustanovuje potreba nadobudnutia účinnosti výlučne tarifného režimu týkajúceho sa dovozu banánov najneskôr do 1. januára 2006.

(2) Rada 12. júla 2004 poverila Komisiu začať rokovania podľa článku XXVIII dohody GATT [z roku] 1994 s cieľom upraviť niektoré koncesie týkajúce sa banánov. V tejto súvislosti Spoločenstvo 15. júla 2004 oznámilo WTO svoj zámer upraviť niektoré koncesie v zozname CXL ES týkajúce sa položky 0803 00 19 (banány). Rokovania prebiehali pod vedením Komisie a na základe konzultácií výboru založeného v súlade s článkom 133 zmluvy a osobitného výboru pre poľnohospodárstvo v rámci rokovacích smerníc vydaných Radou.

(3) Komisii sa nepodarilo rokovaním dosiahnuť dohodu s Ekvádorom a Panamou, ktoré majú záujem byť hlavnými dodávateľmi produktov uvedených v podpoložke 0803 00 19 (banány) a s Kolumbiou a Kostarikou, ktoré majú záujem byť významnými dodávateľmi uvedených produktov. V zmysle prílohy k rozhodnutiu ministerskej konferencie WTO zo 14. novembra 2001 týkajúcej sa Dohody o partnerstve krajín AKT – ES... Komisia uskutočnila konzultácie s ostatnými členskými štátmi WTO. Tieto konzultácie nevyústili do prijateľnej dohody.

(4) Spoločenstvo 31. januára 2005 oznámilo WTO svoj úmysel nahradiť svoje koncesie týkajúce sa položky 0803 00 19 (banány) záväznou colnou sadzbou vo výške 230 EUR/tona.

(5) Arbitrážny postup uvedený v prílohe k rozhodnutiu sa začal 30. marca 2005. Vo výroku arbitra vydanom 1. augusta 2005 sa uvádza záver, že colná sadzba v rámci doložky najvyšších výhod [DNV] vo výške 230 EUR/tona navrhovaná Spoločenstvom nebola v súlade s uvedenou prílohou, pretože by nevedla prinajmenšom k zachovaniu úplného prístupu dodávateľov MFN na trh. Na základe zistení arbitra Komisia zrevidovala návrh Spoločenstva. V druhom výroku arbitra vydanom 27. októbra 2005 arbiter dospel k záveru, že revidovaný návrh pre sadzbu [DNV] 187 EUR/tona nenapráva danú záležitosť. Komisia preto ďalej zmenila svoj návrh s cieľom napraviť celú záležitosť.

- (6) Bolo by potrebné otvoriť aj colnú kvótu pre banány pochádzajúce z krajín AKT v súlade so záväzkami Spoločenstva v zmysle Dohody o partnerstve AKT – ES.
- (7) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia, ako aj prechodné opatrenia súvisiace najmä s riadením colnej kvóty pre banány pochádzajúce z[o štátov] AKT by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu [Ú. v. ES L 184, s. 23; Mim. vyd. 01/003, s. 124].“

27 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Od 1. januára 2006 je colná sadzba na banány (kód KN 0803 00 19) 176 EUR/tona.

2. Každý rok od 1. januára 2006 sa v prípade dovozu banánov (kód KN 0803 00 19) pochádzajúcich z[o štátov] AKT otvára autonómna colná kvóta vo výške 775 000 ton čistej hmotnosti s nulovou sadzbou.“

28 Po podpísaní Ženevskej dohody 31. mája 2010 bolo nariadenie č. 1964/2005 zrušené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 306/2011 z 9. marca 2011 (Ú. v. EÚ L 88, s. 44).

29 Z odôvodnenia 3 nariadenia č. 306/2011 vyplýva, že v súlade so Ženevsou dohodou, Únia postupne zníži svoje clo na banány zo 176 eur za tonu na 114 eur za tonu. Prvým znížením, ktoré sa so spätnou účinnosťou uplatnilo od 15. decembra 2009, t. j. odo dňa parafovania dohody, sa clo znížilo na 148 eur za tonu.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

30 LVP je spoločnosť, ktorá je dovozcom banánov a má sídlo v Belgicku.

31 Konanie vo veci samej sa týka žiadosti LVP o vrátenie preplatku na cle vo výške 176 eur za tonu, ktoré zaplatila za dovozy banánov z Kostariky a Ekvádoru v období od 1. januára 2006 do 15. decembra 2009, najmä v období od druhého do štvrtého štvrtroka roku 2006 (ďalej len „sporné obdobie“).

32 Táto žiadosť bola 6. januára 2009 predložená Oblasťnému riaditeľstvu správy ciel a spotrebných daní v Gente a bola zamietnutá rozhodnutím z 20. mája 2009.

33 Odvolanie v správnom konaní, ktoré proti rozhodnutiu o zamietnutí z 20. mája 2009 podala spoločnosť LVP 27. júla 2009 Generálnemu riaditeľstvu pre clá a spotrebné dane, bolo rozhodnutím zo 7. novembra 2012 vyhlásené za nedôvodné z dôvodu, že clá boli v čase ich zaplataenia legálne splatné na základe práva Únie.

34 Žalobou, ktorá bola do kancelárie vnútroštátneho súdu doručená 7. februára 2013, LVP podala žalobu proti uvedenému rozhodnutiu Generálneho riaditeľstva pre clá a spotrebné dane.

35 LVP vzhľadom na záväzky Únie podľa práva Únie spochybňuje platnosť colnej sadzby vo výške 176 eur za tonu uplatniteľnej od 1. januára 2006 na banány nepochádzajúce zo štátov AKT, ktorá bola stanovená nariadením č. 1964/2005. Podľa LVP sa režim stanovený uvedeným nariadením mohol uplatniť až od dátumu Ženevskej dohody, teda 15. decembra 2009, takže v spornom období sa ešte mala uplatniť colná sadzba vo výške 75 eur za tonu stanovená nariadením č. 404/93, zmeneným a doplneným nariadením č. 2587/2001, pre dovozy banánov z tretích krajín, ktoré nie sú štátmi AKT v rámci kvót A a B stanovených uvedeným nariadením.

- 36 Vnútroštátny súd najmä s odkazom na článok 16 ods. 1 nariadenia č. 404/93, zmeneného a doplneného nariadením č. 2587/2001, zdôrazňuje, že rokovanie podľa článku XXVIII GATT z roku 1994 neboli ešte počas sporného obdobia ukončené, takže colná sadzba 75 eur za tonu uplatniteľná v rámci kvóty A vo výške 2,2 miliónov ton, ktorá bola otvorená pre dovoz banánov z tretích krajín nariadením č. 404/93, zmeneným a doplneným nariadením č. 2587/2001, bola podľa jeho názoru počas tohto obdobia stále platná a nemohla byť nahradená colnou sadzbou stanovenou nariadením č. 1964/2005. Únia na jednej strane a najmä Kostarická republika a Ekvádorská republika na strane druhej dospeli k dohode až 15. decembra 2009. Táto colná sadzba vo výške 75 eur za tonu sa preto prestala uplatňovať až od tohto dátumu.
- 37 Vnútroštátny súd uvádza, že Ekvádorská republika podala proti zavedeniu colnej sadzby vo výške 176 eur za tonu opravný prostriedok pred príslušnými orgánmi WTO. Odvolací orgán WTO vo svojej správe k tejto veci konštatoval, že kvóta 2,2 milióna ton so sadzbou 75 eur za tonu zostala v platnosti až do doby, keď boli rokovania podľa článku XXVIII GATT z roku 1994 ukončené, teda do 15. decembra 2009.
- 38 Aj keď podľa judikatúry Súdneho dvora právne ustanovenia WTO nemajú nijaký priamy účinok (pozri rozsudok Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121), vnútroštátny súd zdôrazňuje, že Súdny dvor môže preskúmať súlad právnej úpravy Únie s dohodami WTO, ak bola uvedená právna úprava prijatá konkrétne na vykonanie právnych ustanovení WTO alebo ak výslovne odkazuje na konkrétne ustanovenia dohôd WTO (pozri rozsudky Nakajima/Rada, C-69/89, EU:C:1991:186, bod 31; FIAMM a FIAMM Technologies/Rada a Komisia, T-69/00, EU:T:2005:449, bod 114, ako aj Fedon & Figli a i./Rada a Komisia, T-135/01, EU:T:2005:454, bod 107).
- 39 Vnútroštátny súd najmä uvádza, že odôvodnenia nariadenia, ktoré upravujú dovozy v oblasti banánov, odkazujú na WTO a rokovanie podľa článku XXVIII GATT z roku 1994. Nie je teda vylúčené, že by Súdny dvor bol príslušný pre posúdenie zákonnosti nariadenia č. 1964/2005 z hľadiska pravidiel WTO.
- 40 Za týchto podmienok Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (prvostupňový súd, Brusel) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Je nariadenie [č. 1964/2005], ako ho uplatňovala... Únia v čase od 1. januára 2006 do 15. decembra 2009, v rozpore s článkom I, článkom XIII ods. 1, článkom XIII ods. 2 písm. d) a článkom XXVIII a/alebo iným uplatniteľným článkom GATT z roku 1994, a to samostatne alebo vo vzájomnej súvislosti, z dôvodu, že sa v ňom na banány (kód KN 0803 00 19) – v rozpore s koncesiami dohodnutými [Spoločenstvom] týkajúcimi sa banánov, – stanovila colná sadzba 176 eur za tonu predtým, ako sa o tom v rámci WTO docielila nová dohoda?“

O prejudiciálnej otázke

- 41 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či nariadenie č. 1964/2005 odporuje článku I, článku XIII ods. 1, článku XIII ods. 2 písm. d) a článku XVIII a/alebo akémukoľvek inému ustanoveniu GATT z roku 1994 v rozsahu, v akom zaviedlo colnú sadzbu vo výške 176 eur za tonu uplatniteľnú na banány od 1. januára 2006.
- 42 Odhliadnuc od samostatnej colnej kvóty 775 000 ton čistej hmotnosti s nulovou sadzbou, ktorá bola uvedeným nariadením otvorená pre dovozy banánov zo štátov AKT, nariadenie č. 1964/2005 zaviedlo od 1. januára 2006 režim založený výlučne na clách na dovozy banánov do Únie a od tohto dátumu stanovilo colnú sadzbu na banány vo výške 176 eur za tonu.

- 43 Skúmanie prejudiciálnej otázky ukladá odpovedať najprv na otázku, či ustanovenia GATT z roku 1994 udeľujú jednotlivcom práva, ktorých by sa títo jednotlivci mohli dovolávať priamo pred vnútroštátnym súdom s cieľom namietat' voči uplatneniu tejto colnej sadzby stanovenej v článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1964/2005.
- 44 V tejto súvislosti treba hneď na úvod pripomenúť, že berúc do úvahy ich povahu a ich štruktúru, dohody WTO sa v zásade neuvádzajú medzi normami, vo vzťahu ku ktorým Súdny dvor preskúmava zákonnosť aktov inštitúcií Únie (pozri rozsudok Portugalsko/Rada, C-149/96, EU:C:1999:574, bod 47; uznesenie OGT Fruchthandelsgesellschaft, C-307/99, EU:C:2001:228, bod 24; rozsudky Omega Air a i., C-27/00 a C-122/00, EU:C:2002:161, bod 93; Petrotub a Republica/Rada, C-76/00 P, EU:C:2003:4, bod 53; Biret International/Rada, C-93/02 P, EU:C:2003:517, bod 52, ako aj Van Parys, EU:C:2005:121, bod 39).
- 45 Po konštatovaní, že systém vyplývajúci z dohôd WTO poskytuje významné miesto rokovaniám medzi stranami sporu (pozri rozsudok Portugalsko/Rada, EU:C:1999:574, bod 36), Súdny dvor rozhodol, že uloženie povinnosti súdnym orgánom vylúčiť uplatnenie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú nezlučiteľné s dohodami WTO, by malo za následok pozbavenie legislatívnych alebo výkonných orgánov zmluvných strán možnosti ponúkanej konkrétne Dohovorom o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov, ktorý predstavuje prílohu 2 Dohody o založení WTO (ďalej len „Dohovor o urovnávaní sporov“), nájst', hoci by to bolo dočasné, dojednané riešenie (pozri rozsudky Portugalsko/Rada, EU:C:1999:574, bod 40, a Van Parys, EU:C:2005:121, bod 48).
- 46 Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že pripustenie toho, aby úloha spočívajúca v zabezpečení súladu práva Únie s pravidlami WTO prislúchala priamo súdu Únie, by zbavilo legislatívne a výkonné orgány Únie manévrovacieho priestoru, ktorý majú obdobné orgány obchodných partnerov Únie. Je nesporné, že určité zmluvné strany, medzi nimi aj najvýznamnejší obchodní partneri Únie, v súvislosti s predmetom a cieľom dohôd WTO vyvodili presne ten záver, že tieto dohody nepatria k normám, s ohľadom na ktoré súdne orgány skúmajú zákonnosť ich vnútroštátnych právnych predpisov. Neexistencia takejto reciprocity, pokiaľ by sa pripustila, by mohla viesť k nerovnováhe pri uplatňovaní pravidiel WTO (pozri rozsudky Portugalsko/Rada, EU:C:1999:574, body 43 až 46; Van Parys, EU:C:2005:121, bod 53, ako aj FIAMM a i./Rada a Komisia, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 119).
- 47 Iba za predpokladu, že Únia sa rozhodla vykonať osobitnú povinnosť prevzatú v rámci WTO alebo v prípade, keď akt Únie výslovne odkazuje na špecifikované ustanovenia dohôd WTO, prislúcha Súdnemu dvoru preskúmať zákonnosť aktu Únie vo vzťahu k pravidlám WTO (pozri, pokiaľ ide o Všeobecnú dohodu o clách a obchode z roku 1947, rozsudky Fediol/Komisia, 70/87, EU:C:1989:254, body 19 až 22, a Nakajima/Rada, EU:C:1991:186, bod 31, ako aj pokiaľ ide o dohody WTO, rozsudky Portugalsko/Rada, EU:C:1999:574, bod 49; Biret International/Rada, EU:C:2003:517, bod 53, a Van Parys, EU:C:2005:121, bod 40).
- 48 V rozpore s tým, čo uvádza LVP, v prejednávacom prípade nejde o takúto výnimočnú situáciu.
- 49 Treba totiž hneď na úvod pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že spoločná organizácia trhu v oblasti banánov, ktorá bola zavedená nariadením č. 404/93 a následne zmenená a doplnená, nesmeruje k zabezpečeniu vykonateľnosti osobitných povinností prevzatých v rámci GATT z roku 1994 do právneho poriadku Únie a ani výslovne neodkazuje na jej konkrétne ustanovenia (uznesenie OGT Fruchthandelsgesellschaft, EU:C:2001:228, bod 28).
- 50 V nadväznosti na to treba uviesť, že Únia tým, že prostredníctvom nariadenia č. 1964/2005 stanovila colnú sadzbu uplatniteľnú na banány, ktoré nepochádzajú zo štátov AKT, na 176 eur za tonu od 1. januára 2006, nezamýšľala zabezpečiť vykonanie osobitej povinnosti prevzatej v rámci WTO

v právnom poriadku Únie, ktorá by mohla odôvodniť výnimku z nemožnosti odvolávať sa na pravidlá WTO pred súdom Únie a umožniť mu preskúmať zákonnosť predmetných ustanovení Únie s ohľadom na tieto pravidlá.

- 51 Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, v tejto súvislosti vyplýva, že po uzavretí memoránd o porozumení v otázke banánov s Ekvádorskou republikou a so Spojenými štátmi americkými, ktoré uvádzali, že Únia zavedie do účinnosti výlučne tarifný režim dovozu banánov najneskôr 1. januára 2006, Únia začala rokovania v rámci článku XXVIII GATT z roku 1994, s cieľom zmeniť svoje koncesie uplatniteľné na banány a v súlade s prílohou k rozhodnutiu Konferencie ministrov WTO, ktorá jej udelila výnimku z Dohy, dospieť k dohode o dovozných clách, ktoré by zachovali neobmedzený prístup na trh pre banány pochádzajúce zo štátov s DNV.
- 52 Po tom, čo boli začaté rôzne konania na urovnávanie sporov v rámci WTO jednak na základe prílohy k rozhodnutiu Konferencie ministrov WTO, ktorá udelila Únii výnimku z Dohy, proti colným sadzbám navrhovaným Úniou, jednak na základe Dohovoru o urovnávaní sporov, proti colnej sadzbe vo výške 176 eur za tonu, ktorú stanovilo nariadenie č. 1964/2005, bolo nakoniec 15. decembra 2009 v súlade so Ženevskou dohodou prijaté riešenie dohodnuté Úniou a dotknutými štátmi Latinskej Ameriky s DNV.
- 53 Okrem postupného znižovania colnej sadzby na banány od 15. decembra 2009 uvedená dohoda okrem iného uvádza, že nedoriešené spory v rámci WTO a všetky sťažnosti, ktoré predložili štáty s DNV, ktoré sú zmluvnými stranami tejto dohody podľa postupov ustanovených v článkoch XXIV a XXVIII GATT z roku 1994, pokiaľ ide o režim obchodovania Únie s banánmi, sú predmetom urovnania. Ako to v podstate uvádza belgická a grécka vláda, ako aj Rada a Komisia, vyplýva z toho, že po ukončení rokovaní začatých Úniou nakoniec štáty s DNV, ktoré sú zmluvnou stranou Ženevskej dohody, súhlasili s tým, že počas sporného obdobia sa bude používať colná sadzba 176 eur za tonu stanovená nariadením č. 1964/2005, proti ktorej napriek tomu začali konania o urovnávanie sporov a ktorá bola v rámci týchto konaní posúdená ako nezlučiteľná s príslušnými ustanoveniami GATT z roku 1994.
- 54 Treba teda konštatovať, že režim, ktorý Únia získala na základe Ženevskej dohody, najmä záväzok štátov s DNV, ktoré sú zmluvnou stranou tejto dohody, ukončiť všetky nedoriešené spory a sťažnosti, odráža potrebu priznať inštitúciám Únie manévrovací priestor v rámci rokovaní, ktoré viedli k tejto dohode.
- 55 Konkrétnejšie treba poznamenať, že jednak memorándá o porozumení v otázke banánov uvádzali, že Únia zavedie do účinnosti výlučne tarifný režim dovozu banánov najneskôr 1. januára 2006, pričom sa tiež Únia zaväzovala začať na tento účel včas rokovania podľa článku XXVIII GATT z roku 1994 a jednak, že príloha rozhodnutia Konferencie ministrov WTO, ktorá udelila Únii výnimku z Dohy, jej v tejto súvislosti uložila povinnosť podriaďiť sa osobitným arbitrážnym konaniam, aby sa dosiahla dohoda o dovozných clách, ktoré by zachovali neobmedzený prístup na trh pre banány pochádzajúce zo štátov s DNV. Treba však konštatovať, že ani tieto memorándá, ani táto príloha a dokonca ani dva výroky arbitra vydané 1. augusta a 27. októbra 2005 na základe uvedenej prílohy, na ktoré odkazuje odôvodnenie 5 nariadenia č. 1964/2005, nestanovili výšku dovozných ciel, ktoré má Únia uplatňovať.
- 56 Okrem toho memorándá o porozumení v otázke banánov sa neuvádzajú v nariadení č. 1964/2005, ktorého odôvodnenie 1 sa obmedzuje na konštatovanie, že „v [nariadení č. 404/93, zmenenom a doplnenom nariadením č. 2587/2001] sa ustanovuje potreba nadobudnutia účinnosti výlučne tarifného režimu týkajúceho sa dovozu banánov najneskôr do 1. januára 2006“.
- 57 Okrem toho colná sadzba vo výške 176 eur za tonu stanovená nariadením č. 1964/2005 bola následne vyhlásená za nezlučiteľnú s príslušnými ustanoveniami GATT z roku 1994 v rámci konaní o urovnávaní sporov začatých na základe Dohovoru o urovnávaní sporov. Na rozdiel od toho, čo tvrdí LVP, táto okolnosť podporuje záver, že Únia stanovením takej výšky colnej sadzby na banány od 1. januára 2006 nezamýšľala zabezpečiť vykonanie osobitnej povinnosti prevzatej v rámci WTO.

- 58 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že nariadenie č. 1964/2005 nemožno analyzovať ako opatrenie určené na zabezpečenie vykonania osobitnej povinnosti prevzatej v rámci WTO v právnom poriadku Únie.
- 59 Nakoniec samotná zmienka o kontexte rokovaní začatých Úniou v rámci článku XXVIII GATT z roku 1994, uvedená v bodoch 2 až 5 odôvodnenia nariadenia č. 1964/2005, neumožňuje domnievať sa, že toto nariadenie spĺňa druhú podmienku, ktorá môže, ako vyplýva z bodu 47 tohto rozsudku a v súlade s rozsudkom Fediol/Komisia (EU:C:1989:254, body 19 až 22), odôvodniť výnimku z nemožnosti odvolávať sa na pravidlá WTO pred súdom Únie, a to podmienku, podľa ktorej predmetný akt Únie musí výslovne odkazovať na špecifikované ustanovenia dohôd WTO.
- 60 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že ustanovenia GATT z roku 1994 neudelujú jednotlivcom práva, ktorých by sa títo jednotlivci mohli dovolávať priamo pred vnútroštátnym súdom s cieľom namietiť voči uplatneniu colnej sadzby 176 eur za tonu, stanovenej v článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1964/2005.

O trovách

- 61 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Ustanovenia Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994, ktorá je uvedená v prílohe 1A Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), podpísanej v Marrákeši 15. apríla 1994 a schválenej rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994, týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994), neudelujú jednotlivcom práva, ktorých by sa títo jednotlivci mohli dovolávať priamo pred vnútroštátnym súdom s cieľom namietiť voči uplatneniu colnej sadzby 176 eur za tonu, stanovenej v článku 1 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1964/2005 z 29. novembra 2005 o colných sadzbách na banány.

Podpisy